Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 245. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИСТОПАДА 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, NOVEMBER 10, 1978 No. 245. VOL. LXXXV.

Зменшуються вигляди на скоре підписання САЛТ II

Вашінгтон/Москва. — Речники американського уряду в понеділок, 6-го листопада, признали, що зменшилися вигляди на скоре підписання нового договору із Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), не зважаючи на те, що президент Джіммі Картер минулого тижня заявив, що метою його уряду є підписати договір ще в цьому році.

Члени уряду інформують, що американський розвідчий сектор і Департамент оборони затурбовані фактом, що під час випробовування своєї ракети ,,СС-18'' совєтські чинники стараються перешкодити старанням ЗСА перевірити, чи Москва додержується постанов із САЛТ I, що його ці дві надпотуги підписали в 1972-му році. Такі перешколи з боку Совєтського Союзу ставлять під знак запиту майбутню взаємоперевірку,яка є підставовою для запевнення, що САЛТ II дійсно буде ефективним договором, а не тільки договором на папері.

Крім того, переговори державного секретаря Сайруса Венса із совєтським міністром закордонних справ А. Ґромиком 22-23 жовтня відносно САЛТ II не увінчалися успіхом і тому уряд ЗСА вважає,що заки відбудеться наступна серія переговорів,то Москва мусить погодитися на компроміси, а не вперто стояти на своїх дотеперішніх становищах. Якщо б уряд президента Картера тепер настоював на скликанню нової серії переговорів, то члени Сенату, який мусить ратифікувати договір, могли б інтерпретувати цей поспіх як готовість Білого Дому погодитися на надмірні концесії Москві, а це може перешкодити в ратифікаційному процесі.

Хоча на початку жовтня обидві сторони передбачували, що САЛТ II можна буде підписати в грудні ц. р., то виявилося, що ЗСА і СССР далі не можуть погодитися відносно обмежень на американську ,,крилату'' ракету і совєтського бомбовика ,,Бекфаєр'', як також в справі розбудови нових ракет і щодо кількости нуклеарних головок-стрілен, які мали б бути прикріплені до ракет. Москва зокрема виявилася дуже впертою в справі свого бомбовика ,,Бекфаєр''.

Того самого дня Крейґ Вітні, кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу'' в Москві, інформує, що високий совєтський урядовець, Валєнтін Фалін, під час незвичайного інтерв'ю признав, що в совєтських правлячих колах існують розбіжності в поглядах відносно САЛТ II, зазначуючи, що такі самі розбіжності є і в американському уряді. Фалін — це колишній совєтський амбасадор, а тепер перший заступник голови Відділу міжнародної інформації в Центральному Комітеті Компартії СССР.

Під час інтерв'ю Фалін також заявив, що Москва не противиться старанням ЗСА встановити кращі відносини з комуністичним Китаєм, але підкреслив, що Совєтський Союз не може спокійно сприйняти заходів ,,деяких кіл'' спрямувати союз Вашінгтону і Пекіну проти Москви.

Він рівнож скритикував ролю ЗСА в єгипетсько-ізраїльських мирових переговорах, твердячи, що ці переговори остаточно закінчаться неуспіхом, додаючи, що Совєтський Союз, як співпредсідник Женевської мирової конференції щодо Близького Сходу, мусить брати активну участь у будь-яких арабсько-ізраїльських переговорах.

Інші члени совєтського уряду чи впливові члени компартії тепер часто підкреслюють, що хочуть кращих відносин із ЗСА, але зазначують, що СССР не погодиться на те, щоб американські урядові чинники чи законодавці ,,втручалися у внутрішню політику Совєтського Союзу'' своїми старанням пов'язати питання торгівлі між ЗСА і СССР з політикою Москви відносно еміграції та дисидентів.

Аналітики вказують, що Кремль тепер частіше говорить про бажання поліпшити відносини із ЗСА, бо побоюється, що Америка і комуністичний Китай можуть дійти до порозуміння, точніше, створити союз проти СССР.

„ХОЧУ ВІРИТИ, ЩО ВІТАЄТЕ НЕ МЕНЕ, А ЧАСТКУ УКРАЇНИ В МОЇЙ ОСОБІ" — ЗАЯВИЛА НАДІЯ СВІТЛИЧНА, ПРИБУВШИ ДО ЗСА

Ню Йорк (з. с.). — „Я хочу вірити, що вітаєте не мене, а частку України в моїй особі і тих, які ще більше натерпілись і терплять по сьогоднішній день" — відповіла Надія Світлична зворушеним голосом на теплі привіти провідних діячів української громади в ЗСА, які зустрічали її на летовищі Кеннеді тут у вечірніх годинах у середу, 8-го листопада, не цілу годину після того, як літак лінії ,,Аль Італія'' привіз її з Риму.

,,Символічним і знаменним" назвала Світлична цей день, в якому вже на вільній, привітній землі Вашінґтона вона започаткувала 43-ій рік свого життя. У цей новий етап на тернистому життєвому шляху цієї першої української жінки-політв'язня, якій вдалося виїхати з СССР на постійний побут в ЗСА, ввели присутні ,,Многоліттєвієм", китицями квітів і дарунками. Врадувана і зворушена привітами і запонадливістю братів-українців у вільному світі, Світлична не приховувала „жалю, з яким приходилось розлучатись із батьківщиною. Ці з вас, які залишали рідні землі, розуміють це, тимбільше, що це сталося не з моєї волі". Вона висловила вдячність „всім за сильні старання", пригадуючи, що листа тих, які чекають визову — „невичерпна". Вона назвала поіменно Стефанію Шабатуру, з якою вона поділяла недолю концтаборів, Віталія Калиниченка, Івана Кандибу і Йосипа Терелю. Із братом Іваном Світличним їй вдалося говорити телефонічно: він тепер в засланні на Алтаї, працює сторожем, фізично ослаблений, але морально сильний, заявила з притиском Світлична, прирікаючи, що й надалі робитиме заходи в справі звільнення його і друзів. „Але зі заслання не випускають, особливо українців".

Не зважаючи на помітне перевтомлення після подорожі з Риму, Світлична радо відповідала на запити представників української і англомовної преси і терпеливо позувала зі синами Яремою, 9 років, і шістьмісячним Іваном на руках для фотографів і телевізійних камер під час пресової конференції, яку влаштувала Централя УККА, а опісля під час привітів представників української громади. В імені УККА Світличну і її синів привітала п-і Ярослава Рубель, запрошуючи її при тому прибути на Третій Конгрес СКВУ. П-і Рубель зокрема вітала Світличну від усіх молодечих організацій, які працюють в системі УККА, а опісля ще й пластунки Оленка і Лариса Певні піднесли їй китиці рож. До привітів пізніше приєдналися молоді сумівки під проводом голови СУМА, інж. Мирослава Шміґеля.

Усміхнена Надія Світлична із шестимісячним сином Іваном на руках та 9-річним сином Яремою на летовищі Кеннеді в Ню Йорку. Родину Світличних привітала в імені УККА п-і Ярослава Рубель [справа]. За Н.Світличною — перекладач п-і Любов Волинець.

(Світлив ред. І. Длябога)

Від УНСоюзу Н. Світличну вітав головний предсідник д-р Іван Флис [перший зліва]. За Н. Світличною — ген. Петро Григоренко і [справа] мґр Іван Базарко та п-і Я. Рубель.

Генерал Петро Григоренко вітав Світличну від ,,тих, що там, від Київської групи''. Стверджуючи, що ,,ми не бачилися в Совєтському Союзі'', бо ,,коли Надя була на волі, то я був у тюрмі, а коли я вийшов, то її ув'язнили'', ген. Григоренко заявив, що ,,коли ми тут, то будемо спільно працювати для батьківщини''. В заключному слові ген. Григоренко висловив признання і подяку п-ву Софії і Титові Геврикам із Філядельфії, які допомогли Світличній виїхати з СССР і переїхати до ЗСА. Від СКВУ короткий привіт передала п-і Ковальська, рівнож запрошуючи Світличну ,,бути нашою гостею на Третьому Світовому Конгресі Вільних Українців''.

Після пресконференції, на яку прибули кореспонденти телевізійних станцій еНБіСі та ЕйБіСі й репортери пресових агенств і місцевих щоденників, понад десяток представників українських громадських організацій вітали Світличну, висловлюючи запевнення допомоги. Від УНСоюзу Світличну привітав головний предсідник д-р І. Флис. Відповіді Світличної кореспондентам американської преси на англійську мову перекладала п-і Любов Волинець.

Залишаючи летовище в товаристві родини Гевриків, в домі яких вона перебуватиме якийсь час, Надія Світлична сказала, що вона хоче ,,спершу прийти до себе, передумати всі ці свіжі враження, розглянутися, а опісля братися до діяльности, до праці''.

Китицю квітів вручили Н. Світличній пластунки Оленка і Лариса Певні.

Лєвіч приготовляється до виїзду з СССР

Москва. — Венямін Ґ. Лєвіч, одним з найвидатніших науковців жидівського походження, який вже декілька років тому вніс прохання про видачу йому візи на виїзд за кордон, заявив кореспондентам, що він плянує вже в найближчому майбутньому окинути свою працю, щоб таким чином приспішити видачу йому обіцяної раніше візи.

Після майже 7-річного чекання на виїзд, Лєвіча повідомили в половині жовтня ц. р., що він зможе виїхати за кордон і що вкоротці йому і його дружині буде видана віза. Пашпортове бюро не назвало однак реченця і вже знову минуло майже 30 днів від часу обіцянки.

Справу Лєвіча вже декілька разів порушували у розмовах представники американського і совєтського урядів і вона спричинює напруження між обома урядами. У вересні совєтські чинники обіцяли сенаторові Едвардові Кеннеді, що в невдовзі одержать візи на виїзд чергових 18 родин, між якими був також проф. Лєвіч, який є членом Академії Наук СССР, але працю якого в Московському інституті дослідів обмежили до мінімуму, від часу, як він вніс прохання на виїзд. Лєвіч мав надію прибути до ЗСА в першій половині листопада ц. р., щоб взяти участь в науковій конференції, влаштовуваній у Вашінґтоні в його честь.

,,Треба вважати, — заявив Лєвіч кореспондентам, — що затримка є тільки технічного характеру і що я не матиму в майбутньому нових труднощів".

У зв'язку з політичним процесом над двома совєтськими шпигунами — Вальдіком Енґером і Рудольфом Чернаєвим, відносини між ЗСА і СССР дещо ускладнилися і це може некорисно відбитись на видачі нових віз для Лєвіча й інших осіб. Так принаймні думають західні дипломати в Москві, які слідкують за еміграційною політикою СССР.

ЗСА займають невтральне становище щодо продажу зброї Пекінові

Вашінгтон. — Уряд президента Джіммі Картера повідомив Британію, що ЗСА не має застережень щодо плянів Лондону продати комуністичному Китаєві біля 12 моторів, які можуть бути використані військовими кораблями.

Це рішення Вашінґтону наступило після довгого періоду вагання, бо американський уряд тепер веде досить делікатну політику, стараючись нав'язати кращі відносини з червоним Китаєм, але теж не хоче пошкодити своїм зв'язкам із Совєтським Союзом, який під сучасну пору є запеклим ворогом Китаю.

Уряд ЗСА, повідомляючи Лондон про своє становище щодо продажу моторів Пекінові, зазначив, що не противитиметься продажеві, але теж не заохочуватиме його, отже, Вашінґтон фактично зайняв невтральне становище.

Спершу американський уряд противився таким продажам, зокрема сильна опозиція існувала в колах Державного департаменту, бо державний секретар Сайрус Венс та інші побоювалися що Совєтський Союз у відплату відмовиться підписати новий договір щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

Однак, ряд дорадників Білого Дому, між ними д-р Збіґнєв Бжезіньскі, вказували, що Захід повинен старатися зменшити загрозу для світового миру з боку СССР підтримкою комуністичного Китаю. Виглядає, що перемогли арґументи Бжезіньского і його однодумців. Білий Дім підкреслює, що продаж деяких військових продуктів Пекінові не має на меті загострити і так вже досить напружені відносини між Китаєм і Совєтським Союзом.

Не тільки Британія, але також Франція та Італія виявили зацікавлення продавати військове знаряддя Китаєві. Рішення Вашінґтону зайняти невтральне становище в тій справі відкриє шлях для вищезгаданих та інших продажів.

Тайван невдоволений рішенням ЗСА щодо продажу літаків

Тайпей. — У вівторок, 7-го листопада, уряд Націоналістичного Китаю на Тайвані висловив невдоволення відносно рішення уряду президента Джіммі Картера продати Національному Китаєві тільки літаки типу ,,Ф-5Е'', які пристосовані для оборонних акцій, а не літаки ,,Ф-4'', ,,Ф-16'' чи ,,Ф-18'', які належать до категорії стратегічних, тобто офензивних літаків. Тайпей висловив надію, що Вашінґтон передумає справу і змінить своє рішення.

Уряд ЗСА день раніше оприлюднив своє становище відносно оборонних літаків для Тайвану, вказуючи, що літаки ,,Ф-5Е'' скріплять оборонну спроможність Націоналістичного Китаю, але не збільшать офензивного арсеналу Тайпею, чого побоюється комуністичний китайський уряд в Пекіні.

Як відомо, уряд президента Джіммі Картера тепер старається поліпшити відносини з комуністичним Китаєм, але також не хоче залишити напризволяще свого довголітнього союзника Націоналістичного Китаю на Тайвані.

Ліґа проти Знеславлення Українців проводить акції

Філядельфія, Па. — У травні у Філядельфії створилася Ліґа Проти Знеславлення Українців (Ukrainian Anti-Defamation Leagued), метою якої є вести акцію в обороні українського імени. Для прикладу може послужити їхня акція висвітлення на телебаченні фільму „Голокавст".

В останніх місяцях Ліґа ввійшла в контакт із філядельфійською Радою Шкільництва, ініціятором програми навчання про жидівський голокавст, що її включено в предмет навчання світової. історії. Під час навчання поминено українців та інші національності, які потерпіли під час Другої світової війни. Щоб обговорити ці проблеми представники Ліґи у середу, 25-го жовтня ц. р., зустрілись із д-ром Дж. Френчом, головою Департаменту суспільних наук у Раді Шкільництва та з д-ром Г. Кесслером, ініціятором програми про жидівський голокавст, і з М. Робінсоном. Члени Ліґи у півгодинній розмові висловили свої застереження щодо шкільних підручників, у яких нічого не говориться про українські втрати під час Другої світової війни, у висліді чого представники з Ради Шкільництва погодилися виготовити спеціяльний додаток про українців і їхній голокавст.

Зустріч членів Ліґи проти Знеславлення Українців з членами Ради Шкільництва. В першому ряді [зліва]: д-р Г. Кесслер, д-р Дж. Френч, М. Робінсон, Петруся Савчак. В другому ряді — Дзвінка Швед та Ігор Мірчук.

Відтак у четвер, 5-го жовтня, члени Ліґи взяли участь у Дні Оборони у Вашінґтоні, зорганізованім УНСоюзом та УККА. Члени Ліґи, в розмові з сенаторами і конгресменами, старалися вияснити в чому полягає фальшиве представлення ролі українців у фільмі ,,Голокавст", а також відбули розмови на тему вчення про ,,Голокавст" у середніх школах.

18-го, 19-го та 20-го жовтня члени Ліґи взяли участь у Міжнародній Конференції Голокавсту у Філядельфії. Під час цієї конференції члени Ліґи мали нагоду провести з'ясувальну акцію поміж делеґатами, які прибули з різних країн, як також роздати їм книжки про Україну і про українців під час Другої світової війни. Бібліографію для Ліґи підготовив проф. Лев Шанковський.

У листопаді ц. р. члени Ліґи заплянували ще раз зустрінутись з д-ром Френчом і д-ром Кесслером, щоб остаточно оформити збірку та підготову матеріялів про Україну і українців для спеціяльного додатку до програми суспільних наук. Своєю постійною і енерґійною акцією Ліґа з допомогою УККА і наукових чинників, як також з фінансовою допомогою цілої української громади, хоче направити попередні і запобігти майбутнім незаслуженим напастям на добре українське ім'я.

В НЮАРКУ ПОМЕР НЕНАДІЙНО БЛ. П. МИХАЙЛО ҐОЙ

Нюарк, Н. Дж. — Як це число вже було на пресі до редакції наспіла вістка, що в четвер вранці, 9-го листопада 1978 року, тут помер ненадійно бл. п. Михайло Ґой, основник, директор і керівник Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч''. Покищо не вдалося устійнити часу й місця похоронних відправ. Покійний був колись членом 292 Відділу УНСоюзу.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

В ІРВІНҐТОНІ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

Ірвінґтон, Н. Дж. — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 4-ій по полудні, тут в залі УНДому, молодий кіномистець Микола Куліш з Філядельфії висвітлить фільм під назвою „Землетрус у Баня Луці".

Опісля 22-ох юних мистців-малярів матимуть вже другу виставку картин. Вечір цей влаштовує Асоціяція Діячів Української Культури, відділ Північного Ню Джерзі, головою якого є інж. Любомир Калинич.

БРУКЛИН ВІДЗНАЧИТЬ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Бруклин, Н. Й. (Л. Р.). — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 4:30 по полудні тут в приміщенні Українського Національного Дому при 216 Ґренд вулиці, відбудеться старанням Об'єднаного Комітету — Відділ УККА в Бруклині, Академія-концерт для відзначення 60-річчя Листопадового Зриву та українських героїв. Свято попередить Служба Божа з Панахидою. Святочне слово виголосить гість з Европи, генеральний секретар Центральної Управи СУМ мґр Осип Рожка. В мистецькій частині виступлять: хор церкви св. Духа під диригентурою Лева Рейнаровича, діти українських шкіл, місцевий гурток бандуристів, декляматори, солісти тощо. При фортепіяні проф. Т. Левицький.

ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 2-ій по полудні тут при 206 Захід 100-та вулиця (Будинок Академії УВАН) відбудеться пленарна конференція УВАН, на якій проф. Ю. Шевельов виголосить доповідь на тему: „Бути українськин вченим: Василь Сімович".

ВІДЗНАЧАТЬ 30-РІЧЧЯ СФУЖО

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 1:30 по полудні тут в Домівці СУА при 108 2-га евеню відбудеться заходами 82-го Відділу СУА, товариська зустріч для вшанування 30-річчя СФУЖО. В програмі: слово голови пані Лідії Бурачинської та представниць організацій СФУЖО — Золотого Хреста пані Дарії Буйдуник, Об'єднання Жінок ОЧСУ пані Дарії Степаняк, Союзу Українок Америки пані Олени Процюк і пані П. Л. Кузьмович від Об'єднання Православних Сестрицтв. В мистецькій частині виступить меццо-сопрано Христя Карпевич і членки гуртка „Молода Муза". Організатори запрошують до участи членів названих організацій і все українське громадянство.

ДОПОВІДЬ Д-РА В. ГРИШКА

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 11-го листопада ц. р., о год. 6-ій вечора тут в залі Пласту при 144 2-га евеню відбудеться перша лекція з циклю „Проблеми української думки XX сторіччя". Доповідь виголосить д-р Василь Гришко на тему: „Український національний комунізм на історичній пробі доби українізації 1923-33 рр". Лекцію організує Метрополітальний Відділ Українського Демократичного Руху.

А. СОЛЬЧАНИК ЗДОБУВ ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ НАГОРОДИ

Елізабет, Н. Дж. — На філателістичній виставці „Нождекс", Андрій Сольчаник одержав дві нагороди за збірку „Математично-природничі науки та технологія з українськими пов'язнями" від „Нолжекс"у в групі тематичних колекцій та золоту від Амерікен Тапікал Ассосієйшен.

Виставка відбулась в Голідей Ін Джетпорт в Елізабеті, Н. Дж., в днях 27-29-го жовтня ц. р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В інтересі миру

У половині жовтня обидві Палати Конгресу проголосували призначити 117,3 більйона долярів на оборонні цілі країни на наступний фіскальний рік, що представляє собою найбільший оборонний бюджет в історії ЗСА.

Те, що законодавці схвалили таку велику суму на оборону країни є відрадним явищем, зокрема коли взяти під увагу факт, що це щойно другий раз за останніх десять років, що видатки на оборону становитимуть „дійсне збільшення", тобто після врахування інфляційного фактора, замість дотеперішнього постійного зменшування. Рішення законодавців вказує, що члени обох Палат 95-го Конгресу здають собі справу з тієї загрози для цілого вільного світу і людства, яка настала б, якщо Совєтський Союз і його сателіти здобули б мілітарну перевагу над ЗСА та іншими державами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО). Самозрозуміло, що фонди, призначені на військові цілі, можна б використати на внутрішні цілі, наприклад, для дальшого поліпшення щоденного життя американських громадян, але цього не можна робити коштом оборони і безпеки країни. Совєтський Союз, хоча переговорює із ЗСА щодо нового договору відносно обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), то в той самий час безперервно розбудовує свою мілітарну силу і не тільки для того, щоб вдержати під своєю контролею країни Східньої Европи, але і поширити свої впливи на дальші обшири світу.

Стверджують це члени Конгресу ЗСА, як теж законодавці інших країн, аналітики-спеціялісти, визначні військовики та інші, які прийшли до висновку, що оборонний бюджет ЗСА мусить зростати, навіть якщо треба буде зменшити видатки на деякі внутрішні потреби країни. Вони правильно вказують, що для Америки найбільшою загрозою далі є можливість війни із Совєтським Союзом.

Москва не бажає військового балянсу. Вона хоче здобути перевагу над ЗСА, хоча, як сказано, веде переговори щодо САЛТ II. Американський розвідчий сектор виготовив звіт, що Совєтський Союз вже тепер має втричі більше підводних човнів ніж Америка та старається дігнати і перегнати ЗСА щодо кількости і якости літаконосців. Розвідчі чинники вказують, що Совєтський Союз починає здобувати перевагу над Америкою в ділянці атомових далекосяжних ракет. Розбудова Москвою підводних човнів, літаконосців і атомових ракет доказує, що Совєтський Союз приготовляється до можливої агресивної війни проти Заходу, хоча постійно говорить про потребу припинення „перегонів" в зброєнні.

Мілітарна загроза для вільного світу з боку Совєтського Союзу — це не тимчасове і не переходове явище, бо сама ідеологія СССР є „войовнича" і штовхає кремлівських верховодів на шлях агресії, а крім того Совєтський Союз — це переємник імперіялізму царської Росії.

Значить, загроза з боку Совєтського Союзу не є „вигадкою Пентагону", як це твердить Москва, а дійсністю. Крайня пора, щоб Америка знову почала скріплювати свою мілітарну силу, бо тільки військово сильні ЗСА можуть бути запорукою безпеки вільного світу. Світовий мир можна запевнити тільки з позиції мілітарної сили, бо комуністичні верховоди розуміють тільки такий аргумент. Будь-які однобічні концесії Москва інтерпретує як вияв слабости Заходу і старається це використати для осягнення своїх імперіялістичних плянів. Новий оборонний бюджет ЗСА має незрівняно більшу вартість для миру, ніж їх мають пустословні обіцянки Москви у переговорах щодо САЛТ II, чи в інших переговорах відносно роззброєння.

Степан Женецький

БОРОТЬБА ЗА ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ ЗСА

II

Сильніше становище Вашінгтону в переговорах про ограничення стратегічного зброєння.

Участь Америки в наведенні порядку в Заїрі, беручи участь в транспортуванні туди африканських мирових військових відділів. В подібній кризі в Заїрі весною 1977 року Америка стояла збоку, а рятувала цю країну Франція і Марокко.

Взявши до уваги часті зміни в політиці Картера супроти Москви за останніх 16 місяців, політичні аналітики не є певні, чи теперішня його тверда постава буде вже постійною, а чи він знову змінить її на м'ягшу.

П'ять мап Бжезінського

Бжезінські увесь час переконує президента Картера, що Москва намагається поширювати свої впливи по цілому світі, та що Америка повинна всюди їй у цьому протиставитися. Він твердить, що Москва всіма силами намагається використати моральне послаблення Америки після в'єтнамської війни та зручно використати політику „детанту".

В намаганні переконати Картера, що Америка стоїть в обличчі найбільших ґльобальних небезпек зі сторони Московії, Бжезінські виготовив п'ять мап, які графічно показують балянс світових потуг за останніх 35 років. Остання мапа густо позначена стрілками, які вказують на сучасні просування москалів — в Европі, Африці, Афганістані, Ємен-Адені, китайсько-московському кордоні, В'єтнамі та в інших місцях.

Головним аргументом Бжезінського в представлюванні його поглядів Картерові є твердження, що Москві треба дати зрозуміти, що далі вона не зможе використовувати політику „детанту" однобічно: переговорювати про ограничення зброї, а одночасно висилати кубинські наємні війська до Африки, які там заводять московські порядки.

Бжезінські раніше переконував Картера, що Москва тільки тому відважилася на мілітарну інтервенцію в Анґолі, бо Америка була повздержливою. Щоб припинити дальші агресії москалів, треба, твердить він, щоб Америка позискала співпрацю інших західніх держав і щоб спільно виступати проти кубинців в Африці, постачати зброю протикомуністичним партизанам в Анґолі, щоб там обезкровлювалися кубинці й москалі, висилати американську воєнну фльоту у води біля Африканського Рога та грати „китайською картою" проти Москви.

Секретар оборони Бравн заблькував висилку американських воєнних кораблів у води Африки, доказуючи, що американці будуть змушені або відтягнути їх, або почати війну, якщо б москалі вперлися і не поступилися. Позиція Бравна була така: „На мою думку, американські національні інтереси вимагають, щоб не посилати американських воєнних кораблів в африканські води". Його позиція перемогла.

Роля Москви в Африці

Найбільші різниці в поглядах між керівниками адміністрації Картера існують щодо того, яке становище зайняти відносно проникання Московії в Африці.

Венс в основному схиляється до думки Янга, що конфлікти в Африці — це льокальні непорозуміння. Вони оба твердять, що Америці не треба вмішуватися в ці справи, бо, мовляв, кубинці і москалі накоять там самі собі такого самого клопоту, як Америка у В'єтнамі.

Колеґіяльність

Політичні коментатори в останньому часі обговорюють питання: що сталося, що американською закордонною політикою за президента Картера не кермує, як це було раніше, одна особа, тобто державний секретар, а провадить її „колеґія"? Що спричинило сучасну, щораз загострюючуся боротьбу за напрям американської закордонної політики між головними співпрацівниками Картера?

Політичні аналітики пояснюють це так:

Поперше серед теперішньої адміністрації, тобто уряду Картера, немає ні одної особистости з такими здібностями і кваліфікаціями, що могла б формувати і проводити в життя розумну закордонну політику, а зокрема політику в стосунку до Совєтського Союзу.

Подруге, президент Картер сам кермує закордонною політикою багато більше, аніж його дорадники, хоч загально думають, що він не має досвіду у цій ділянці. Його критики закидають йому, що він сам полагоджує важливі справи без відповідного стратегічного обрамування. І саме через це, пишуть політичні коментатори, за кордоном і в Америці думають, що американська зовнішня політика є такою хиткою і нерішучою.

Останні аґресивні вихватки Москви в Африці і в цілому світі, як рівнож масове зброєння, спричинилися до того, що Картер схиляється до порад Бжезінського і тому застосовує твердішу лінію супроти кремлівських ватажків.

[Кінець]

С. Кіндзерявий-Пастухів

КОБЗАРСТВО І БАНДУРА

„Кобза і її посестра бандура" — це крилатий вислів, яким сьогодні деякі автори пробують затушувати поважне непорозуміння майже столітньої давности. Ще либонь з легкої руки проф. Фамінцина в інтелігентних кругах втерлося поняття про те, що кобза це інструмент давніший і простіший, якого ми перейняли від степових кочовиків, а бандура — досконаліший, новіший, що прийшов до нас десь у XVII ст. з Заходу. Були навіть вислови, що бандура це інструмент панський, а кобза — простий, мужицький.

Підстави для подібних думок намагаються знайти у формальній „праісторії" інструменту. Кабіз кочовиків — це справді дуже примітивний інструмент „доісторичного" характеру. Еспанська ж бандурія це вже рід відносно досконалої лютні. Ця ж назва з певними відмінами подибується і в Англії і в Італії, а сьогодні це національний інструмент на ...Філіпінах. Мені вже доводилося читати цілком поважні міркування про те, як ця бандурія від Італії через Польщу за якихось 30-40 років добралася в Україну...

Подібні здогади і міркування, помимо їх поважного, а часом навіть ніби наукового тону не підносяться понад рівень снобістичного анекдоту. Всі інструменти мають свої праінструменти, які в свою чергу пішли від цілком підставової ідеї приладу задля видобування звуку. Тим то й розвиток якогобудь інструменту — дуже рідко від впливу іншого; цілком природно існують паралелі, які устійнюються навіть поза контактами. Сучасна філіппінська бандурія до своєї „посестри"-української бандури подібна як заяць до коня. А це тому, що бандура ні не пішла від, ні не мала найменшого контакту з бандурією.

А як же ж з назвами, спитаєте? Подібно, як і з самим інструментом. Поруч згаданих вище назв у різних мовах, існує латинська pandura і грецька пандоура. Значить, ми ціком не потребували переймати назви від італійців, англійців, чи якогобудь іншого другорядного джерела, а взяли звідти ж, звідки й вони, з латини чи (як у нас) з греки. Тим більше, що звідти ж пішли подібні назви схожих інструментів: турецького тамбура і балканської тамбуріци.

У нас тільки один національний інструмент. Сьогодні всілякі вислови про двійність нашого інструменту це — або наглядне невігластво, або просто провокація. Але наш інструмент має дві паралельні, рівнозначні назви (як це часто буває з іншими інструментами). Про це завжди знали кобзарі; у прекрасній думі на смерть козака-бандурника так стоїть:

— „Кобзо моя, дружино вірная,
Бандуро моя мальованая..."

Щоправда, сьогодні похідні терміни від кобза і бандура мають уже певну долю особливого забарвлення. Бандурист (від стародавнього козака-бандурника) це той, хто грає на бандурі, але кобзар — це вже той, хто має щось сказати, речник з місійним покликанням. Звідси можна вивести і певну тональну різницю між самими термінами назви: бандура це конкретний інструмент, кобза ж — загальне і принципове поняття: інструмент як середник. Може це бути бандура, але може бути й слово, ліра, перо, пісня; найбільший кобзар, Шевченко, не грав на жадному інструменті!

Кобзарство значить у нас багато більше, ніж сама гра на кобзі-бандурі. Зауважте, що ні слова, ні поняття про якесь бандурництво не існує. А під кобзарством ми розуміємо певний ідейний комплекс вкладений у мистецький вислів (навіть не самі окремі ідеї).

Якраз цього, — кобзарства, — бояться наші „воріженьки": гра на бандурах дозволена, продукуються задовільні інструменти, підтримуються капелі бандуристів, але саме кобзарство — викорінене. В Україні кобзарьску місію взяли на себе тепер поети, літератори, мислителі. І пішли в психушки, на каторгу, на заслання. А бандуристи тепер тільки співають на замовлення та кумбринькають.

Якщо у нас, тут на волі, існує досі плутанина відносно слів кобза, бандура, бандурист, кобзар, кобзарство, то слід пам'ятати, що це наслідок спроб формального пояснення речей підрядного значення, пояснення зі зовні, з-поза кругів кобзарства. Від таких неважних, кабінетних і, звичайно, помилкових пояснень завжди кортить робити основні висновки. І роблять.

Звідки пішла назва України? Ясно, кажуть, від окраїна, край, периферія, значить малоросія...Ага! Виходить „нє било", тож „зачєм", навіщо і тому подібне.

Невже ж отака формальна, тупоглядна полова має якебудь відношення до правди, до реальности чи до самого життя? Жаднісінько. Хіба що із одною поправкою від перспективи наслідків: отака полова часто із свідомости помагає сформувати смітник, від якого нічого не росте, окрім бур'яну та бадилля.

Це, до речі, сьогодні наша проблема не виключно в ділянці кобзарства. Це також притча до зрозуміння причин особливого урожаю на бур'ян у нашому житті і свідомості.

Леся Лисак-Тивонюк

Дружба

Об руку торкається щось приємно-холодне, і водночас пара бурштинових пацьорків дивиться на мене. Це чорна вовчуриця Фіфка домагається уваги й пестощів. Хоче мені сказати: „Покинь читати, погладь мене, скажи щось".

Гладжу зграбну, блискучу мов галка голову, кажучи: „Маєш рацію! Ми дружимо вже понад шість років, тож належиться тобі добре слово. Зокрема тому, що ти так добре розумієш багато українських слів. Як наприклад „гарна Фіфка, гарна". Тоді в тебе така вдоволена міна, наче у людини, яку похвалять! Зате ти дуже не любиш слів — „Що ти зробила?" навіть, якщо мій голос дуже тихий і спокійний. Бо це питання криє в собі докір, коли ти вчиниш якусь пакість. І боїшся теж запиту „Де ти була?", коли довго не вертаєшся з прогулянки по парку.

Розумні очі дивляться віддано, а хвіст коливається, що є ознакою радости і доброго настрою. Бо при неприємних зауваженнях хвостик опадає, ховається під живіт. Як легко збагнути настрої чотириногого друга! Бо там нічого не приховується під маскою облуди. Ніякого немає фальшу.

Початок нашої дружби дещо відмінний від історій „господар і його собака". Бо Фіфки ми ані не купили, ані ніхто нам її не подарував. Вона просто вибрала собі нашу хату ще тоді, коли жила Мати. Три доби „облягала" наш ганок, намагаючись ввійти до хати за кожним відкриттям дверей. Була тоді ще зовсім молода, страшенно худа, з нужденною, облізлою шерстю. На четвертий ранок Мати, яка виносила їй трохи їжі на ганок, скапітулювала: взяла її до хати. І безіменна ще тоді бездомна собачка, залишилася.

З ім'ям клопоту не було: „одідичила" його просто по своїй колишній попередниці на рідній землі (Кожний нюанс, що нагадує дім, має значення). Зате щось інше нас інтригувало: звідкіля вона взялася? Здогад, що загубилася і не могла повернутися до попередніх господарів відпав. Пси Фіфчиної породи не губляться, зрештою, вона вже не була нерозумним песятком. Про те, що вона прекрасно орієнтується в терені, дала доказ: одної неділі пішла слідом за Матір'ю до церкви, преспокійно станула біля лавки, в якій сиділа Мати. Легко собі уявити враження вірних, коли Мати випроваджувала Фіфку з церкви! За дверима рішуче наказала їй йти до хати, і прийшовши з Богослуження, застала Фіфку на ганку.

За деякий час Фіфка підтвердила інший здогад про своє походження. Нізащо не хотіла сісти до авта. А коли силоміць її запхали, попадала у панічний страх — перелякано кидалася на всі боки, важко дихала, скавуліла, очі мала зовсім непритомні.

Це могло означати тільки одне, що її попередні господарі вивезли її автом до парку, викинули та від'їхали...Це залишилося в її пам'яті і вона несамовито боялася, щоб це вдруге не повторилося. Виходило б, що не тільки люди, але й чотириногі створіння пам'ятають пережитий кошмар...

— Знаєш, Фіфка, — веду монолог, дивлячись на бурштинові пацьорки її очей — тепер в Америці багато висловів про вашу песячу долю втратило давнє значення. Бо хіба ж можна тепер сказати „голодний, як пес?" Ти ніколи не виявляєш особливого голоду, ба, навіть треба тебе припрошувати до їжі. Раз я зустріла на вулиці нужденного на вигляд пса, і мені здавалося, що він хоче їсти. Якраз мала при собі булку, поклала перед ним. Ані не понюхав! А чи ти знаєш, що були часи, коли псам, прив'язаним на ланцюгу, виносили в якомусь черепку трохи помий, в яких — з ласки — були шкуринки хліба?

Немає тепер сенсу вислів „холодно, як в псярні", бо тут ніхто не держить пса у холодні дні надворі. Коли псів малої і слабкої породи ведуть у холодні дні на прохід, накривають їх спеціяльними плащиками. Не буду згадувати про коштовні нашийники, кокардки на головках, або спання з господарями в ліжку. Все ж таки, ти маєш своє „ліжко" на старому фотелі у пивниці. Там тепло, сухо, і ти, як людина, хочеш мати своє „прайвеси" під час сну.

Бурштини очей дивляться з підтекстом: „Не вимагай від мене аж такого знання людської мови! Чи не вистачає, що за трохи їжі і дах над головою, я бережу тебе?

— Ой, ще й як бережеш, Фіфко! Твої вуха ловлять кожний шелест, твій ніс кожний чужий слід біля хати. Чи ти часами не вмовляєш в себе, що ти є так званим поліційним псом-аматором?

Пухнастий хвіст коливається вліво і вправо. Чотиринога подруга слухає терпеливо, ніколи не заперечує. Всміхаюся. — Ще тоді одне скажу: мені здається, що люди, які люблять тварини, мають наче б чутливіші серця. Чому я так думаю? Бо мала в минулому двох зверхників, які ненавиділи псів. Обидва були нелюдяні у відношенні до своїх підвладних...

Михайло Кушнір

ПРОБЛЕМА ЖИВОЇ ТРАДИЦІЇ

[1]

Дві форми оставання минулого

В історії европейської культури висказано про традицію багато шанобливих похвал і багато суворих обвинувачень. У ній добачували підставу ладу, запоруку тяглости розвитку, найцінніший чинник формування людської особистости. Але водночас прихильники раціоналістичних і радикальних поглядів переконували, що власне прив'язання до традиції перешкоджає осягти вищі, запляновані й розумніші щаблі поступу, що воно затіснює свободу творчого духа.

Спір між традиціоналістами й антитрадиціоналістами тривав на протязі довгих сторіч. Аргументи, що ними в тій ідейній боротьбі послуговувалися, загалом повторювалися так одностайно, що можна було говорити про відносну стабілізацію проблеми. Щойно XX сторіччя, а зокрема повоєнні роки, виявили потребу нового погляду на проблему традицій, роблячи з неї, на мою думку, найглибшу й найвагомішу, а водночас найпекучішу проблему нашої епохи.

На це склалося багато причин. Захитання віри в оптимістично-раціоналістичну доктрину поступу, щораз чіткіше бачене розходження між освіченою і неосвіченою верствою, зрозуміння різниці, яка існує між „знати" і „бути", шукання сенсу й живої правди власної епохи, сповненої хаосу, турбот і хвилювання. Хто ми? Куди йдемо? Звідки походимо? Чи існує одна спільна тривала европейська культура і чи має перед собою майбутнє? Що ділить, а що зісполює різні верстви народу? Оце проблеми, які нуртують душу сучасної людини сильніше ніж колинебудь раніше.

Намагаючись у світлі цих досвідів окреслити ролю традиції треба усвідомити факт, який, хоча нескладний і очевидний, дуже рідко був належно оцінюваний. Йдеться саме про це, що існують дві різні форми оставання минулого. Минуле, однаково особисте як і збірне остає деколи завдяки цьому, що про нього знаємо й пам'ятаємо, а деколи завдяки цьому, що ним живемо.

Є факти з характером одноразових неповторних подій, які проминають у моменті, коли виб'є їх година і вони відходять у минуле, ніколи вже не повертаючи до життя. Вони залишають тільки документальні сліди, завдяки яким людський ум може їх приблизно відтворити і зберегти в добродійному світі спогадів, у світі знання про це, що було. І є такі факти, які, посідаючи власну тяглість існування, живуть у теперішності, подібно як жили в минулому.

В кожній теперішній хвилині триває певне минуле. Воно виявляється практикуванням засад, які обов'язували предків, вірністю служби цим самим ідеалам, подібністю обичаю, релігії, мови. В характері, в уяві, в стилі мислення і діяння, в настроях і уподобаннях виявляється багатократно ця несвідома, невирозумована сила минулого живучого в теперішньому часі. Воно становить істотну складову частину нашого існування, є дійсністю чинно і відповідально стверджуваною.

Значення цих обох форм оставання минулого та роля, що її надавано кожній з них в загальній опінії, бували різні в різних епохах.

Чим більша подібність заходить між формами життя окремих поколінь, тим сильнішу ролю здобуває жива традиція. Коли сьогодні подібне до вчора, це значить, що вчора живе в сьогоднішнім дні. Віра батьків остає безпосередньо як практикована віра синів, знаряддя й форми праці предків є надалі вживані як знаряддя праці нащадків, давні звичаї й обичаї мають силу, що в'яже і зобов'язує сучасних. Тоді минуле не проминає, але остає в щоденних реальних чинностях живучих людей. Живучи саме так а не інакше, вони дають свідоцтво зв'язку з давністю, потверджують реальний зв'язок між поколіннями. Традиція є тоді доступна кожному, бо участь у біжучому життю є водночас участю в світі традицій, який хоча постав колись, але не проминув і далі живе в теперішності.

Змінюється стосунок до традиції тоді, коли між поколіннями починають поставати різниці. Коли почнуть закріплюватися форми життя відмінні від цих, які обов'язували вчора, тоді минуле не може вже оставати в біжучому життю, в реальних чинностях живих людей. Воно остає вже тільки в пам'яті. Віра, що її не визнаємо, обичай, який вже не в'яже, знаряддя, що їх вже не вживаємо, вартості, в які вже не віримо — все те переходить до світу спогадів, як явища, які були, але які вже реально не існують. Щоправда, покоління живучих продовжує в певних засягах те, що існувало раніше і таким чином дає вираз живої традиції, але щораз важливіше значення здобуває собі ця традиція, про яку тільки знаємо. Від зникнення охороняє її знання, пам'ять, пієтизм. Доступ до неї мають ті, які цим шляхом знання і пам'яті можуть і вміють піти. Участь у біжучому житті не дає вже зв'язку з тією цілою традицією, яка вже зникла з життя, остаючи тільки в ідеальному світі спогадів. Вона стає тоді власністю старців, які голосять про неї леґенди, вчених, які її реконструюють. Чим старша якась культура, чим доконалішою історичною пам'яттю володіє, тим багатшим стає світ речей вилучених з біжучого життя, світ спогадів. Тому на протязі вікового розвитку Европи цей світ здобував щораз нові здобутки осягані поширенням овидів історичного бачення, систематичними науковими дослідами. Але особливо XIX сторіччя незвичайно поширило межі цього пригаданого й запам'ятаного світу.

Побіда пам'ятевої форми оставання минулого в XIX сторіччі

На це склалося багато причин. Передусім розлад давніх групових спільнот різного роду — але зокрема станових і сусідських. В обсягу таких груп витворювався окреслений і тривалий життєвий стиль, що був продовженням обичаєвих і обрядових форм життя предків, знаменом вартісної власної відрубности. Зміни в умовинах політичного життя, усування меж, що ділять окремі суспільні верстви, рівняння прав і обов'язків людей вели до витворювання однакового для всіх стилю життя. Він набував найчастіше буржуазне або маломіщанське п'ятно, ставав здебільша ніяким стилем, позбавлених характеру і пластики. Але для верств раніше упосліджених завжди було авансом визбуватись власної оригінальної відрубности і „дорости" до цього загального „вищого" стилю. Плекання власної традиції в мові, одежі, звичаї, поглядах ставала перешкодою у цьому змаганні до зрівняння і уподібнення. Подібний процес доконувався серед вищих верств, бо й їхня відрубність щораз більше затиралась. На цих шляхах витворювався певний життєвий уніформізм — може найчіткіший у З'єднаних Стейтах Америки. В таких умовинах заникали давні традиційні відрубності, а нав'язування до минулого ставало виключно інтелектуальним процесом. Поставав — ще й нині популярний — міт сірої людини, в якої житті минуле не доходить виразніше й сильніше до вислову. В цьому самому напрямі вели й інші чинники. Великі міграційні процеси, типові XIX сторіччю, перекидали людські маси з місця на місце, зі села до міст, з континенту на континент. Рвалися вузли, що зв'язували одиниці зі землею, громадою, оточенням. Замовкав голос традиції, який раніше промовляв тотожністю домів і домашнього обладнання, атмосферою батьків і дідів, живучих „тут" і „так само", перед десятками літ. Одиниці починали своє життя від себе самих, переставали бути звенами ланцюга поколінь.

Подібно техніка казала глядіти в майбутнє. Вона приносила щораз то нові удосконалення і ставила нові вимоги людям. Продовжування давніх форм праці виявлялося відсталістю. Перемагали ті, які вміли переформовувати свої призвичаєння і свою рутину. Загальна техніка легко перемагала в міських промислових середовищах, позбавлених глибших контактів з минулим. Але вона зустрічала сильні перешкоди в селі, на полі рільничих праць. Це, між іншим, ділялося так тому, в сільському бо світі куди більше відігравало ролю підтверджування у теперішності цього, що існувало й зобов'язувало раніше.

[продовження буде]

Д-р Ростислав Сочинський

30-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

22. Післямова до епілогу

Задум написати щось про Український Інститут Америки з нагоди 30-ліття його існування частинно спонтанно, але в першу чергу був викликаний свідомістю, що про Інститут і його творця українська громада мало знає. Дописи в часописах у минулому забулись, а в останніх двох—трьох роках майже не було згадок у пресі про цю інституцію. А не хотілось, щоб люди знадували про УІА, як про холодну кам'яницю, гарну на зовні, але з мало відомим змістом.

Тепер ті, які прочитали наш репортаж знають, що Інститут у середині не був мертвим. Там кипіло життя, лунав сміх, не раз капали сльози зворушення, звучали співучі голоси, бреніли звуки музики, плили мелодійні слова красного письменства; на стінах виднілись твори мистецтва і на екрані пересувались кольорові образи з усього світу в тому і з України. Це все давало душевне задоволення і хоч частинно заступало нашу далеку Батьківщину.

Сідаючи за машинку до писання у вільних від професійної праці хвилинах, вибиваючи двома пальцями рядок за рядком, ми не були певні, як до цього репортажу, який спочатку був призначений для одного числа, а зріс до 8-ми чисел ,,Свободи'' поставляться читачі. Одначе особисті зустрічі, телефонні розмови і листи, які ще досі напливають, переконали нас, що цей нарис появився якраз начасі і наша громада прийняла його прихильно. Були деякі зауваги, здебільша щодо помилок в тексті:

Інж. М. Я-вич звернув увагу, що село, де народився Володимир Джус, називалось Черниківці, а не Чернигівці, як це помилково надруковано. Він це найкраще знає, бо звідти походить його родина.

Одного вечора, майже коло півночі, розбудив мене телефонічний виклик чоловіка однієї мисткині, закидаючи мені вороже наставлення до мистців, бо в клясифікації членства УІА по професіях за лютий 1976 року не згадано мистців. Це все наробив ,,друкарський чортик'', бо в рукописі виразно було зазначено ,,24 мистці'', які численністю після лікарів і промисловців стояли на третьому місці. Сьогодні два і пів роки пізніше, коли членами Інституту стало більше мистців, вони діляться з лікарями першим місцем.

Звернено мені також цілком слушно увагу, що не подано складу комісії громадських зв'язків Інституту, до якого крім мене входили: Йосип Лисогір, д-р Володимир Душник і пані Урсуля Балабан.

Питали мене, чому я не описав докладніше будинку УІА, його зовнішню цікаву структуру і внутрішні будівельні прикраси. Може в будуччині вдасться це ще зробити, очевидно з допомогою фахівців: архітектів й істориків мистецтва.

Не обійшлось і без гумористичних зауваг. Одна старша пані призналась, що вона вперше у своєму житті довідалась так багато про Інститут і що вона ніколи не знала, що Володимир Джус був ірландського походження...Ця помилкова інформація виникла мабуть через невідповідну будову речення у 19-ім розділі репортажу, де було сказано, що Данєл Г. Кейн, хоч сам ірландець, став одним з членів-основників Українського Інституту.

Кінчаючи це ,,післяслово'' щиро дякую усім тим приятелям, які помогли мені зібрати потрібні матеріяли до репортажу і служили своїми порадами і заувагами.

Реґіоналісти відбули Конференцію в Ню Йорку

Ню Йорк, (І. Дурбак) — Дня 21-го жовтня ц.р. відбулася 16-та Реґіональна Конференція представників реґіональних комітетів у домівці НТШ. Голова Комісія Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ, проф. д-р В. Лев, відкрив конференцію, згадуючи двох померлих авторів і редакторів реґіональних видань: пок. о. П. Чавса (,,У вирі життя" — Мостищина) і пок. М. Влоха (,,Винники, Звенигород, Унів''). Постанням з місць вшановано їхню пам'ять.

Протокол із 15-ої Реґіональної конференції з 5-го листопада 1977 року, прочитав секретар І. Дурбак. Далі звітували представники реґіональних комітетів. Д-р Р. Миколаєвич, редактор Тернопільського збірника ,,Шляхами Золотого Поділля", повідомив, що матеріяли до III тому вже на викінченні. Всі села Тернопільщини будуть охоплені. Йде праця над індексом усіх трьох томів. Книга повинна появитися у 1979 році. Пані Е. Мілянич, секретарка Стрийського Комітету, повідомила, що ред. Ір. Пеленська викінчує працю над Стрийським збірником, що охоплює 8 повітів: Стрий, Сколє, Болехів, Долину, Рожнітів, Жидачів, Журавно й Миколаїв, 260 сіл. Кожне село буде описане. На початку 1979 року друкарня дістане матеріяли. Інж. В. Осередчук, голова Центрального Комітету Дрогобиччини, розповів про недавній з'їзд дрогобичан, де роздано II том Дрогобицького збірника, що вийшов під редакцією д-ра Л. Луцева, який перебуває у лічниці. Комітет не розв'язується, він залишився, щоб допомагати землякам у потребі, відбувати товариські зустрічі, продовжувати товариське життя.

Дир. Р. Крупка пригадав, що Рогатинський Комітет постав в 1950 році, зібрано деякі матеріяли, але праця завмерла. Треба скликати з'їзд рогатинців і видати Рогатинський збірник. До цього треба перевести підготовчу працю, використовуючи всі нагоди, як III СКВУ. Інж. І. Кравчук зредаґував і видав бюлетень ,,Надбузька Земля'', щоб розіслати його всім колишнім мешканцям Сокальщини й Белзчини й таким чином приєднати земляків до спільної акції над виданням реґіонального збірника ,,Надбузька Земля". Зібрано вже історичні матеріяли, написані ще перед II світовою війною, що будуть ядром збірника. Ця наша пошматована й героїчна земля, що її частинно зайняла Польща, заслуговує на те, щоб їй присвятити належну увагу.

Д-р В. Лев разом з ред. В. Барагурою опрацьовує Яворівський збірник. Д-р О. Соколишин повідомив, що буковинці видають квартальник ,,Буковина" і плянують видати книжку про Буковину по-англійськи. І. Дурбак повідомив, що Підгаєцький збірник є вже у друкарні.

Д-р О. Андрушків, родом з Городка, виголосив доповідь про потребу створення спільного реґіонального комітету Городеччини, Львівщини, Жовківщини й підльвівських околиць, досі неохоплених реґіональним рухом. Треба створити адміністрацію, редакцію й фінансову комісію, щоб перевести організаційну акцію, зібрати матеріяли й фонди. Досі не було з'їзду кол. мешканців Городеччини ані сусідніх повітів, але треба їх скликати. Він пригадав, як розвивалося українське життя в Городеччині до 1930 року. Потім промовляв проф. М. Цяпка, що прибув до Городка в 1931 році і жив там до 1944 року. Він закликав у пресі земляків із Городеччини, але наспіли тільки 3 листи! До спільного комітету підльвівських околиць треба підібрати людей з усіх суміжних повітів, що вимагає підготовчої праці й немало трудів. П-і Е. Мілянич заявила, що вона вислала 400 обіжників до кол. мешканців Стрийщини, але тільки 18 відповіло! Реґіональні комітети повинні використати ентузіязм, що панує на реґіональних з'їздах, сантимент до рідних околиць. У всіх реґіональних збірниках повинен бути індекс осіб і місцевостей. Д-р Софія Рабій-Карпінська принесла монографію свого брата, д-ра Юліяна Рабія — ,,Княжий город Самбір'' (300 сторін), що має появитися заходом Самбірського комітету, під фірмою НТШ. Вона подала зміст збірника.

Секретар КРДП, І. Дурбак, подав огляд реґіонального руху в 1978 році. Відбулися три реґіональні з'їзди: Гуцульський, Городенський і Дрогобицький. Появилися збірники: ,,Городенщина" і ,,Дрогобиччина" (II том). У пресі появилися статті на реґіональні теми, назагал прихильні, тільки в журналі СУА ,,Наше Життя" була критична заввага, що кривдить усіх реґіоналістів. П-і Е. Мілянич запропонувала, щоб схвалити відповідну резолюцію в цій справі.

Після дискусії таку резолюцію схвалено.

У висліді дискусій, після доповіді проф. О. Андрушкова і звітів, зібрані висловилися за потребою провести підготовчу працю для створення нових комітетів: підльвівських околиць, Сокальщини та відновлення Рогатинського комітету. На жаль, не було нікого з Коломийщини, бо Коломийський комітет розв'язався понад 10 років тому, але залишилися матеріяли з Коломийщини, що їх треба видати. Видано тільки збірник про місто Коломию — ,,Над Прутом у лузі", а про повіт, села відкладено до II тому. Найвища пора це здійснити! Також шкода, що не було нікого з Лемківщини, щоб вияснити справу монографії про Лемківщину. Заступлені були: Буковина, Городеччина, Львівщина, Дрогобиччина, Підгаєччина, Рогатинщина, Самбір, Сокальщина, Стрийщина, Теребовельщина, Тернопільщина і Яворівщина.

Реґіональні комітети, що вже сповнили своє завдання й видали свої збірники, не повинні розв'язуватися, але продовжувати свою працю, допомагаючи потребуючим, даючи стипендії здібній молоді, проголошуючи конкурси на літературні й малярські твори на рідну тематику. Час-до-часу добре відбувати товариські зустрічі з нагоди ювілеїв, роковин чи празників, бо це має велике значення для учасників, скріпляє наші традиції та об'єднує нас духово. Інстинкт самозбереження, земляцької спільности й солідарности відіграє велику ролю у житті, одиниці, громади й народу, а земляцькі об'єднання сповняють найкраще ці завдання, як клітини одної великої всеукраїнської родини.

ВИСТАВКА ОЛЬГИ ДЯДИНЮК

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 12-го листопада ц. р., о год. 1-ій по полудні тут в Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці при 136 2-га евеню відбудеться відкриття виставки картин Ольги Дядинюк з років 1949-1978. Виставка буде відкрита до 27-го листопада включно і її можна оглядати кожного дня від год. 6-8, а в неділі й суботи від 1-8 вечором.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛМКЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Управа Літературно-Мистецького Клюбу, головою якого є інж. Т. Грицай, а секретарем п. Михайло Кучер повідомляє, що у п'ятницю, 10-го листопада ц. р., о год. 7:30 вечора, у приміщенні цього Клюбу, відбудуться Загальні Збори. Присутність усіх членів — обов'язкова.

ДОПОВІДЬ О.ПРОФ. Д-Р Ю. ШУМОВСЬКОГО

Ірвінґтон, Н. Дж. — Заходами Товариства Українських Інженерів Америки — Відділ в Ню Джерзі тут в суботу, 11-го листопада ц. р., о год. 7-ій вечора в залі української православної церкви при 836 Лайонс евеню відбудеться доповідь о. проф. д-ра Юрія Шумовського на тему: ,,Житлове будівництво доісторичної людини і техніка вибору знаряддя".

З діяльности ЛМКлюбу в Ню Йорку

З нагоди появи другого накладу книжки-споминів колишнього вояка УПА Івана Дмитрика під назвою „У лісах Лемківщини" — Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку улаштував у п'ятницю, 13-го жовтня авторський вечір, в якому взяли участь: автор книжки, Ніна Ільницька, Мирослав Прокоп і Степан Крижанівський.

Голова Клюбу інж. Тарас Грицай щиро привітав автора книжки, всіх співавторів вечора і гостей, що прибули віддати свою пошану героїчним воякам славної УПАрмії, яка в найважчий час захищала українське населення від варварських злочинів московських енкаведистів в лемківських Карпатах при кінці Другої світової війни і пізніше.

Коротку ілюстрацію героїчної боротьби УПА з ворогами українського народу подав д-р Мирослав Прокоп, високо оцінюючи книжку „У лісах Лемківщини", що є першорядним джерелом для історії і пізнання боїв УПА. Вороги українського народу — продовжував д-р Прокоп, зневажають і фальшують цю боротьбу, що велась за визволення нашого народу з московської і польської неволі, називаючи вояків УПА зневажливими словами, що були ґейби на чужій платній службі. Появилися досі і далі появляються у московській і польській мовах численні „твори" інспіровані їхньою військово-поліційною владою, повні всяких неправдивих вигадок і наклепів. Та ці речі не нові — так було за Козаччини, гетьмана Івана Мазепи, Орлика, чи вже в новітніх часах Визвольних Змагань Українського народу в 1918-20-их роках.

Небагато є у нас друкованих книжок і матеріялів про УПА і бої з ворожими військами, тому треба радіти книжки „У лісах Лемківщини" і належно подякувати авторові Іванові Дмитрикові, що не пожалів труду передати в українські руки свої правдиві переживання у боях УПА — збройного рамени українського народу в Другій світовій війні. Без цієї боротьби — українська політика була б лише причіпкою до чужого воза, як це називають наші вороги. В УПА — віджила традиція збройної боротьби, відродився дух наших батьків, що змагались за свою волю і невмирущу ідею своєї власної державности.

З черги п-і Ніна Ільницька відчитала доповідь неприсутнього Романа Голіята про книжку, обговорюючи цей злощасний час, коли німці відступали, а їм на зміну сунулись такі ж смертельні вороги московські большевики, ще й до того поляки теж почали нищити українське населення, нападаючи на українські села. Тоді лише одна УПА стала на захист і оборону тамошнього населення спротивляючись багатотисячним московським і польським військам. Їхня боротьба перейде світлими сторінками до української історії.

Продовжуючи програму вечора, маестро Степан Крижанівський відчитав уривок із книжки „У лісах Лемківщини" про важкий час для відділів УПА, коли вояки поча„ хворіти тифом не мавши потрібних ліків, ні достатньої медичної опіки, і з тієї причини багато з них померли.

Після короткої перерви п-і Ніна Ільницька поділилася з присутніми своєю працею над зредагуванням тієї книжки, захопившись щирими і правдивими споминами їхнього автора — скромної людини Івана Дмитрика.

Всі співавтори вечора відчитали деякі уривки з тієї книжки як: „Рейд на захід, Тиф. Бій біля села Струбовиська і Перехід границі до американської зони в Австрії".

Наприкінці вечора голова Клюбу попросив автора книжки сказати дещо про свої переживання, та автор згадуючи важке минуле із сильного зворушення не в силі був далі промовляти, тому за нього декілька слів сказала п-і Н. Ільницька.

Закінчуючи цей вечір вояцьких споминів, голова Клюбу подякував авторові книжки і всім співавторам вечора за їхні доповіді.

Скульптура і поезія

У п'ятницю 20-го жовтня ц.р. відбувся в Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку дуже милий вечір відомої скульпторки і поетки Міртали Бентов-Кардиналовської, що прибула з Бостону до Клюбу з показом техніки відлиття скульптур з бронзу, мистецьким відчитанням своїх поезій в українській і англійській мовах та висвітленням прозірок багатьох своїх скульптур виготовлених в останньому часі. Наприкінці свого авторського вечора — мисткиня обдарувала гостей авдіовізуальною композицією своєї поезії і скульптури при награнні на стрічках відповідної до теми музики, що захопило і зворушило слухачів.

Відкриваючи цей правдиво мистецький вечір — голова Клюбу інж. Тарас Грицай добірними висловами привітав мисткиню, також ред. Уляну Любович і всіх присутних гостей, пригадуючи, що наша скульпторка вже вдруге виступає в Клюбі, залишивши своїм виступом минулого року незатерте враження правдиво талановитої скульпторки і поетки.

Вступне слово про Мірталу Бентов-Кардиналовську і її мистецькі досягнення — виголосила ред. Любович, в якому насвітлила шляхи її мистецького росту в ділянці скульптури, як теж в ділянці поетичної творчости. Скульптури Міртали не є безпредметні, але теж не реалістичні. Вона виготовлює людські постаті без реальних чи натуралістичних подробиць, де людина виступає окремо або групово як людство. Цікавить її відношення людини і всього людства до життьових питань, що стоять перед ними, при тому світ не обмежується лише до матеріяльних явищ і зв'язаних із тим проблем. Назви скульптур і пов'язані з ними поезії вияснюють те, що хоче сказати мисткиня. У її творах часто виступає елемент часу — ось зразок: „Завжди присутнє минуле" чи „Мовчазна година". Мисткиня вияснює, що час є одним з важливіших елементів нашої існування, і вона, як скульптор, зацікавилася проблемою представлення невловимого в реальний спосіб — в своїх скульптурах.

Характеристична і багатомовна є назва останньої виставки скульпторки в Бостоні під назвою „Візія неба і землі", а самі назви скульптур говорять про те, що хоче представити нам мисткиня як ось: „Дуалізм існування", „Джерело", „Те, що вічно стається", „Дорога до свого я", „Космічні орбіти" та інші.

Скульптури Міртали Бентов-Кардиналовської прикрашували понад 20 мистецьких виставок тут і в Канаді, що здобували заслужені нагороди, багато закуплено до музеїв і університетських збірок, про мисткиню появилися численні згадки в американських журналах. Її поезії друковано в „Сучасності", „Нашому Житті" та інших. Окремими виданнями вийшли її поетичні твори — по-українськи „Райдужний міст" — по англійськи — „Тоут енд формс" (Думки і форми), де поруч скульптур вміщено доповняючі їх поезії тої ж мисткині.

За містовне слово голова Клюбу подякував ред. Любович, а також сама мисткиня і всі присутні гості.

Після вступного слова, скульпторка пояснювала техніку відлиття скульптури в бронзі, що є досить складною справою і вимагає досить часу і знання, пізніше читала свої поезії із збірки „Райдужний міст", також і з англійської збірки, а в другій частині вечора висвітлила серію скульптур „Шлях людини" у поєднані скульптури-поезії з дібраним музичним оформленням награним на стрічках, що з правдивим захопленням сприймали присутні гості, дякуючи мисткині за справжній духовий пир невгаваючими оплесками.

Голова Клюбу в кінцевому слові подякував мисткині за чудовий вечір, ред. Любович за гарне вступне слово, висловлюючи надію, що така гарна співпраця мисткині з Клюбом буде продовжуватись, при чому обдарував обидві пані китицями живих квітів. **Б.Б.**

Авторський Вечір В. Гаврилюка у Торонто

У неділю, 15-го жовтня, в приміщенні Свято-Миколаївської школи, відбувся авторський Вечір одного з найбільших сучасних поетів, тепер мешканця Монтреалю Володимира Гаврилюка. Вечір зорганізував під проводом інж. Леоніди Вертипорох, як голови, Літературно - мистецький Клюб Асоціяції Діячів Української Культури, Відділ Торонто.

Володимир Гаврилюк не новий українській громаді міста Торонто. Він відомий як журналіст, дописувач додатку „Гомону України" „Література і Мистецтво", автор численних статтей на літературно-мистецькі теми, не лише поезій, які часто-густо друкуються на шпальтах цієї газети і її річно видаваних альманахів. Вечір цього відомого і любленого поета, мистця і літературно-мистецького критика зібрав численну громаду, не зважаючи на інші імпрези, які відбувалися цього ж дня у цьому неймовірно рухливому місті, тепер без пересади можна сказати, центрі української культури в Канаді.

Про цю новішу сторінку творчости Гаврилюка, як публіциста, а також про його давнішу діяльність, як професійного мистця-маляра, новатора у свій час, кубіста, сказав коротке слово д-р Богдан Стебельський. Д-р Стебельський заторкнув також деякі важливіші події життьового шляху Гаврилюка, затримавшись на його приязні з молодшим від нього поетом, що, померши дуже молодо, залишив за собою величезну поетичну спадщину і заслужену славу, Богданом Ігорем Антоничем. Їхня творчість почилася майже одночасно, тільки Гаврилюк почав писати дещо скорше, і залишив замітний вплив на духовості молодого поета, геніяльности якого як імажиніста, творця образів удушевленої матерії, ніхто не заперечить. Гаврилюк ще між нами, творить далі, і росте як поет, та, будучи людиною небуденної скромности, не пробує будувати собі штучної, швидкої слави, що її стараються часто за життя собі „роздмухувати" мало талановиті осібняки. Це сумне явище, але правдою є, що 99 відсотків великих людей дістало признання щойно по смерти. Гаврилюка існуюча в діяспорі літературна критика не доцінює. Про це сказала Аріядна Стебельська, яка прочитала статтю, що попереджує декілька поміщених там віршів Гаврилюка, надруковану в „Координатах" (автор не підписаний. Координати, Том І, Антологія сучасної української поезії на заході, Упорядкували: Богдан Бойчук і Богдан Т. Рубчак. Вступна стаття Івана Фізера. В-во „Сучасність", 1969. (Стаття) стор. 255-257 і (Вірші) 258-259).

Прочитавши цілу статтю, доповідачка затрималася над твердженнями автора цієї статті, які вона вважала хибними, зокрема над гострою критикою Гаврилюкових віршів із патріотичною тематикою. Щоб оборонити протилежне твердження, а саме, що вірші Гаврилюка, в яких він боліє над долею України і підносить віщий голос Саванаролі, не тільки не слабші від його особистої лірики, а навпаки, мають небуденну силу і красу форми, доповідачка звернулася до першої читачки, п-і Стефанії Гурко, (також поетеси), щоб прочитала Гаврилюків „Триптих". Присутні слухали цієї „сповіді" наболілого серця сина української землі із сльозами в очах. Тоді п-і Христя Бідяк прочитала теж зворушливий і незвичайно цікавий формою вірш, повний драматизму, „Думу про Золотий Гомін". У цьому вірші, як і в багатьох інших, помітна не лиш органічна нитка думки та форми цього поета символіста-неоклясика, але й дуже вибаглива рима, що в'яже мелодику вірша у „кубістично" цупкі одиниці.

Далі п-і Стефа Гурко прочитала власний вибір поезій Гаврилюка із молодих літ, в яких переважала задума, сум, сугубо лірична інтроспекція. Гаврилюк дуже любив свою подільську землю, свої подільські поля. Тому навіть будучи в найкращому місті світу, Парижі, він не пише про чуда французького урбаністичного генія, а про свої запорошені чорноземні поля, скрипучий драбинястий віз, що колесами далі заглиблює колії колись воєнних козацьких возів, возів прочан до святих місць, возів ворожих наїздників.

Новіший вірш Гаврилюка про голод (ця тема дістала в нього декілька різних обрібок) писаний у Канаді, країні, в якій тепер голоду немає, а навпаки, є загрозлива обильність харчу. Тут проявився один із особливих талантів Гаврилюка до сатири, яку він пов'язав із своїм пророчим гнівом Єремії, і картиною великого трагізму української дійсности, змальованої з великою силою. Дещо ясніший настрій створив вірш „Солов'їна пісня", що його прочитала п-і Гурко. До національної теми завернула у вірші „Тим, що де вони" п-і Бідяк, яка закінчила цим твором читання віршів. Розмова із поетом відбувалася опісля у дружній, теплій атмосфері за чаєм.

Ця імпреза скріпила теплі відносини поета з мешканцями метрополії, які із-за самого оточення, із-за поспіху у буденних справах забувають за духові вартості, за духове життя, за прекрасне, що існує в житті, в світі. Поет мав офіційне слово при кінці імпрези; воно було навіяне його великою скромністю, при тім інтелігенцією і багатогранним знанням. Ми віримо, що відвідини поетів громади скріплять не тільки її духово, але підбудують віру поетів у самих себе.

Аріядна Шум

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ ШКОЛИ СУМА ВЛАШТОВУЄ ЗАБАВУ

Філядельфія. — Батьківський Комітет Нашої Української Школи при Осередку СУМА у Філядельфії влаштовує осінню забаву в суботу, 11-го листопада ц. р.

На забаві, яка відбудеться у залі школи св. Йосафата при Дітман і Дістон вул., гратиме оркестра „Рушничок" з Монтреалю. Дохід із забави призначений на потреби школи. Забава пічнеться о год. 9:00 вечора. Столики можна замовляти телефонічно на числа: 769-5059 і 338-7814.

Плянують виставку В. Курилика

Вінніпеґ. — У п'ятницю, 13 жовтня ц. р., тут відбулось засідання Екзекутиви Ради Української Культури при Централі КУК під проводом Л. Молодожанина — голови Ради, при участі: д-ра П. Маценка — почесного голови, д-ра Б. Балька — заступника голови, В. Ґретчина — секретаря, Ю. Гнатюка — голови Манітобської Ради Української Культури КУК, п-і Н. Когуської — зв'язкової Екзекутиви КУК для справ культури і д-ра С. Яр. Кальби — екзекутивного директора Централі КУК.

Після відчитання резолюцій 12-го Конгресу для справ культури і з'ясування структури Ради Української Культури при Централі КУК, Л. Молодожанин поінформував про заходи зроблені разом з екзекутивним директором Централі КУК для зорганізування в головних містах Канади репрезентативної виставки творів недавно померлого визначного українського маляра Василя Курилика. Після переведення дискусії схвалено цей проєкт з тим, щоб запросити Святослава Гординського написати відповідну статтю для популяризації творчости бл. п. В. Курилика серед української громади.

На пропозицію д-ра П. Маценка принято рекомендацію відзначити в 1979 році, з нагоди 90-річчя з дня народження, творчість одного з найвизначніших композиторів України Л. Ревуцького, по всіх більших центрах українського життя в Канаді.

Як відомо, за урядування попередньої Екзекутиви Ради Української Культури КУК під головуванням д-ра П. Маценка, відбуто в Вінніпеґу, Едмонтоні і Торонто стараннм Централі КУК фестивалі-конкурси для українських хорів і танцювальних ансамблів, і роздобуто державні фонди на видання пластинок наспіваних хорами, які одержали нагороди.

ІНЖ. М. БОРЕЦЬКИЙ ДОПОВІДАВ В ГОЛОВНІЙ КВАРТИРІ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ ЗСА

Вашінґтон. — Тут в понеділок, 6-го листопада ц. р., на запрошення Головної Квартири Команди Інженерних З'єднань Морської Фльоти, доповідав інж. Методій Борецький на тему: „Чи пристані Морської Фльоти готові приймати плинні занечищення з кораблів".

Доповідь, яку доповняли прозірки, прислухалися і брали участь у дискусії представники всіх родів збройних сил ЗСА, за винятком Армії.

Доповідач підкреслив, що З'єднані Стейти Америки, а особливо агенції федерального уряду, ведуть перед в ділянці контролі занечищення довкілля, зокрема у пристанях Морської Фльоти.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ФЕДУНАК, член УНС Відд. 53 в Піттсбурґу, помер 13 жовтня 1978 на 61 році життя. Нар. 1916 р. в Піттсбурґу; членом УНС став 1958 р. Залишив у смутку дочку Михайлину. Похорон відбувся 16 жовтня на цвинтарі св. Володимира в Піттсбурґу.

Вічна Йому Пам'ять!
Дмитро Головатий, секр.

Теодора Хроновят, членка УНС Відд. 336 в Клівленд, Огайо, померла 28 вересня 1978 на 80 році життя. Нар. 1898 р. в Коломиї, Україна; членкою УНС стала 1957 р. Залишила у смутку мужа Михайла, сина Мирослава і внука Михайла та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

АННА ДУБАС, членка УНС Відд. 45 у Філядельфії, Па., померла 8 жовтня 1978 на 82 році житті. Нар. 1895 р. в Україні; членкою УНС стала 1916 р. Залишила у смутку дочку Ольгу. Похорон відбувся 14 жовтня 1978 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Микола Пришляк, секр.

МИХАЙЛО ҐУЗИЛЯК, член УНС Відд. 38 в Обурн, Н. Й., помер 14 жовтня 1978 на 57 році життя. Нар. 1921 р. в Україні; членом УНС став 1949 р. Залишив у смутку дружину Катерину, 2 дочки: Орисю і Марієнн, матір — Анну, сестру Анну і братів: Стефана й Івана та 3 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Иосифа у Флемінґ, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

НАДІЯ ЛЕБЕДИНСЬКА (Ракет), чл. УНС В. 321 у Феніксвілл, Па., померла 17 жовтня 1978 на 32 році життя. Нар. 1946 р. в Німеччині; членкою УНС стала 1957 р. Залишила у смутку чоловіка Вілліяма, сина Бриянна, дочку Еріку Енн, батьків та брата Доналда. Похорон відбувся 20 жовтня 1978 р. на укр. кат. цвинтарі свв Петра і Павла у Феніксвілл Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Деметріюс Чук секр

СТЕФАН БЕМКО, член УНС Відд. 483 у Вест Айсліп, Л. Ай., Н. Й., помер 6 жовтня 1978 на 92 році життя. Нар. 1885 р. Вівся, Підгайці, Зах. Україна; членом УНС став 1941 р. Залишив у смутку 2 дочки: Анастазію і Юлію, сина Григорія, 8 внуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 9 жовтня 1978 р. на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Іванна Завируха, секр.

МАРІЯ (БАРАН) ГЕЦ, членка УНС Відд. 127 в Боффало, Н. Й., померла 9 жовтня 1978 на 48 році життя. Нар. 1929 р. в Боффало, Н. Й.; членкою УНС стала 1944 р. Залишила у смутку велику родину. Похорон відбувся 10 жовтня 1978 р. на цвинтарі св. Матея у Вест Сенека, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері А. Гаравус, секр.

ЮРІЙ ГРИЦАЙ, член УНС Відд. 266 в Амстердам, Н. Й., помер 13 жовтня 1978 на 86 році життя. Нар. 1893 р. в селі Бужок, пов. Золочів, Україна; членом УНС став у 1923 р. Залишив у смутку дружину Едну, сина Василя, дочку Степанію, 8 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 16 жовтня 1978 р. на цвинтарі св. о. Николая в Амстердам, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Варшона, секр.

ВОЛОДИМИР ПОПАДЮК, член УНС Відд. 240 в Клівленді, помер 3 вересня 1978 на 61 році життя. Нар. 1917 р. в Ремізівці, пов. Золочів; членом УНС став 1952 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Надію, дві внучки, 2 сестри в Україні і сестру та брата в Польщі. Похорон відбувся 6 вересня 1978 р. на цвинтарі свв. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Кіґічак, секр.

ПЕТРО ПОСТОЛЮК, член УНС і довголітній рекордовий секретар Відд. 25 в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 27 вересня 1978 на 85 році життя. Членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку доньку Ірину Поточняк, зятя, внуків — Антонія і Ліду та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 30 вересня 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ПАВЛО ПИЛИПЧУК, член УНС Відд. 56 у Вілінґ, В. Вірджінія, помер, залишивши в смутку Стеллу Пилипчук. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Кальварія у Вілінґ, Ва.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Коґут, секр.

СОФІЯ ҐЕРМАН, членка УНС Відд. 277 в Гартфорді, померла 17 червня 1978 на 78 році життя. Нар. 1900 р. в Зборові, Зах. Україна; членкою УНС стала 1934 р.

Вічна Їй Пам'ять!
Семен Кравець, секр.